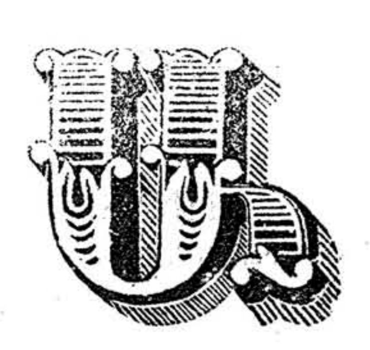
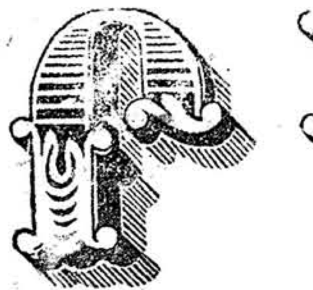
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
Շարա Աբու Տարտար թիւ 16
Թէլէֆօն թիւ 52-07

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՑՄԱՆՆԵՐ
Տարե. Վեց.
Եգիպտոս, Սուտան, Պաղեստին, Սուրիա եւ Կիպրոս Ե. ղ. 200 100
Արտասահման շիլին 45 24

Ծանուցումներու համար դիմել ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
Ձեռագիրներ չեն վերադարձուիր

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

«AREV»
Journal Arménien
Quotidien, Politique, Littéraire, Commercial

REDACTION et ADMINISTRATION
16, rue Aboudardar
B. P. 600 Téléphone: 5207
adresse télég.: Journal «Arev»
Alexandrie (Egypte)

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
Ռամկ. Ազատ. Կուսակցութեան
Եգիպտոսի Շրջանակին

ՀԱՅ ՈՐԲԵՐՈՒ ԱՊԱԳԱՆ

Դ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

(Սեփական թղթակցութիւն ԱՐԵՒի)

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Նոյեմբեր.— Նախընթաց նամակներէն մէկին մէջ յառաջ բերած էի Երեւանէն գրուած քանի մը մանրամասնութիւններ Հայաստանի գաւառներէն Երեւան հաւաքուած պատանիներու մասին։ Ակներեւ է որ հայկական իշխանութիւնը այսպէս կոչուած «կոմունիստ պատանիներու բջիջները» վերածած է նոր սերունդի խմբական գործունէութեան և մտածողութեան, հաւաքական, մարմնակրթանքի, զբօսանքներու և տօներու կազմակերպութիւն մը, որմէ պիտի ծնի ազգային նոր կարգապահութիւն մը։

Անոնք որ ուշադրութեամբ հետեւած են Չեխերու, Սերպերու և Պուլկարներու նորագոյն պատմութեան, գիտեն թէ անոնցմէ իւրաքանչիւրի տարեկան «սօքօլ»ներ (պատանեկութեան մարմնամարզական համախմբումներ) և «սլավոս»ներ ի՜նչ դեր կատարեցին Չէխօ-Սլովաքիոյ և Եուկօ-Սլավիոյ կազմակերպութեան մէջ։ Նախագահ Մազարիք չէխօ-սլովաքիական առաջին խորհրդարանը բանալու առթիւ, 1919ին, ըսաւ որ Չէխօ-Սլովաքիոյ պետական վերածնութեան գործին մէջ առաջնակարգ դեր խաղացին 1918ին Սիպերիոյ և Ռուսաստանի մէջ ցիրուցան Չէխօ-Սլովաք պատերազմական գերիները, զորս առանց ղեկավարներու և գլուխի համախմբուեցան և կազմեցին լէգէոններ գերմանօ-աւստրիական արշաւանքին դիմադրելու։ Այդ լէգէոնները իրենց պատանեկութեան ժամանակ Բրակայի և ... մէջ աշակերտներ եղած էին «Սօքօլ»ի տարեկան հանդէսներուն, սովորած էին մտածել և գործել միակերպ, հնազանդիլ կարգի ու պարտականութեան հրամաններուն, և Սիպերիոյ պէս անծանօթ երկրի մը մէջ անգամ համախմբուիլ ու կազմել լէգէոններ։

Պատանեկութեան խմբական մարզանքներու և ուրախութեանց յառաջ բերած գերագոյն կարգապահութեան հայրենիքն է Զուիցերիա։ Լաւ կը յիշեմ 1920ին ի Ժընէվ մեր զուիցերիացի բարեկամները՝ հանգուցեալ Մր. Ֆավրը, Նավիլ և Քրաֆթ-Պօնար միաբերան կը յանձնարարէին մեզ մեր Մայր Երկրին մէջ կազմակերպել պատանիներ և աղջիկներ՝ սրտոթական միութիւններու, նշանաւոր խմբակներու, տարեկան ...ներու և խրախճանութեանց, այդ կերպով յառաջ բերելու ... մը որ անխուսափելիօրէն կ'ունենայ ազգային կարգապահութիւն։

Ահա բոլոր յաջողած ազգերու այդ փորձառութիւնն է որ կը կիրարկէ մեր ներկայ կառավարութիւնը։

Այդ շինարար ազդեցութիւններէն հեռու պահել արտասահման ցրուած հայ նոր սերունդը, մեր կողմէ մեծ անխոհեմութիւն և անհեռատեսութիւն պիտի ըլլայ։ Կարծես բաւական չըլլար ... եւրոպական քաղաքակրթութեամբ հիացողներուն, մենք դեռ կ'ուզենք նոյն իսկ այդ պատանիները փոխադրել եւրոպական կեդրոններ և անոնց տալ «եւրոպական կրթութիւն»։ Դէթ ես կը դժուարանամ որակելու մեր այդպիսի գործիչներու մտայնութիւնը։

Ի հարկէ մեզմէ իւրաքանչիւրը իր հասկցած եղանակով կ'աշխատի առաջարկել լաւագոյն լուծումը որբերու տեղաւորման և ապագայի խնդիրներու մասին։ Անոնք որ ապրած չեն բնաւ երկրի ժողովուրդին հետ, չեն կրած անոր ներշնչող հաւատքի ուժը, անոնք բնականաբար իրերը կը դատեն տեսականօրէն։ Հազարաւոր հայ մանուկներ պահելով Յունաստանի կամ Պալքաններու մէջ՝ և զանոնք կանխամտածութեամբ զրկել հայրենիքի մթնոլորտէն, այն հետեւանքը պիտի ունենայ որ անոնք մեծ մասամբ պիտի կորսուին թէ ազգին, թէ երկրի վերաշինութեան, եթէ ո՛չ բուն իսկ իրենց անձերու համար։ Մինչև որ մենք չհամոզուինք թէ հայ պատանիներու Հայաստանի մէջ կառուցանելիք քանի մը գիւղերը և անոնց արդիւնաբերած հարստութիւնը՝ վերջ ի վերջոյ աւելի կարեւորութիւն ունին քան անոնցմէ յառաջ գալիք գեղարուեստագէտները, մինչև այն ժամանակ մենք պիտի վատնենք թէ մեր միջոցներն և թէ ուժը ի խնդիր անիրական հետապնդումներու։

Այսօր, վաղը կամ ապագային մեր ազգութեան համար աւելի իրական արժէք պիտի ունենան Հայաստանի մէջ տեղաւորուած յաջող երկրագործներ ... բնակատեղիները և անոնցմէ կազմուած վայր մը, քան թէ Եւրոպայի մէջ, արտասահմանի մէջ իրենց տաղանդով փայլելիք հայ հանճարներու և ար...ագէտներու բանակ մը։ Առաջինները հայ հայրենիքին համար պիտի կազմեն իրական ուժ մը, պիտի ըլլան անոր ինքնապաշտպանութեան միջոցները և տնտեսական զարգացման աղբիւրներ, և ուրեմն պիտի գրաւեն պատկառելի դիրք մը թէ դրացիներու և թէ օտարներու հանդէպ։ Իսկ երկրորդները իրենց անհայրենիք թափառականութեամբ, դուցէ զինուած Տքթ. Նանսընի անցագիրով և իրենց գրական ու գեղարուեստական ճամարտակութիւններով, աւելի արհամարհելի պիտի դարձնեն մեր ազգը քան ինչ որ ենք այսօր։

Ցաւ ունիմ որ հայ պատանիներու տեղաւորման այս ... խնդրին մէջ, մենք ... տարուած ենք միմիայն մէկ մտահոգութեամբ.— գտնել լաւագոյն լուծումը և միջոցներ՝ իրագործելու անոնց տեղաւորման և դաստիարակութեան համազգային ծրագիրը։ Խնդիրներ կան որ որչափ յաճախ կրկնուին, այնչափ աւելի թարմ են։ Ազգի մը ղեկավարները պէտք է ղեկավարեն և տնօրինեն ո՛չ թէ առաջնորդուին բողոքական տպաւորութիւններէ և մանաւանդ անձնական նկատումներէ։

Հայ որբերու եւ փախստականներու ամա... ամենա... վայրն է Հայաստանը՝ ...յին և օտար դրամական միջոցներու ներածին շնորհիւ, և ուրեմն պարբերական ու մեթոդիկ եղանակներով։

Այդ հիմնական սկզբունքը բատարակել Հայաստանի ապահովութեան և պոլշեւիկ միջավայրի նկատառումներով, ոչ մէկ կերպով չարդարանար հայ ազգի հանրային շահերու և հանրային խղճին առջեւ։

Կը մնայ լսել Հայաստանի կառավարութեան կարծիքը այդ մասին՝ և նկատի առնել անոր հեղինակաւոր թելադրութիւնները այդ խնդիրներուն վերաբերմամբ։

[illegible]

... պատրաստ է Մայր-Երկիր ընդունել 200000 փախստականներ։ Արտասահմանի հայկական մարմինները ցարդ առա՞ծ են ոեւէ քայլ բանակցելու թէ Հայաստանի կառավարութեան և թէ Ռուսաստանի հետ, որ երկու անգամ պաշտօնապէս հրաւիրեց հայ մարմինները՝ բանակցելու համար այդ մասին։ Այդ արդէն ինծ կը բերէ մեր ներքին կազմակերպութեան քասին։

ԱՐՇԱԿ ՍԱՖՐԱՍՏԵԱՆ

ՍՈՒԼԹԱՆՈՒԹԵՆԷ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԻՒՆ

(խմբագրական «Թայմզ»ի)

Մուստաֆա Քէմալ փաշա հասաւ բարձրութեան մը զոր ոեւէ իշխան, իսլամութեան մէջ, վայելած չէ երբեք։ Ան ընտրուած է առաջին Հանրապետութեան նախագահը Թուրքիոյ, որ առաջինը կըլլայ մահմետական պետութեանց մէջ հանրապետական վարչաձեւը ընդունող։ Նորութիւնը՝ նախընթացի և աւանդութեան տեսակէտով՝ շատ խորիմաստ է։ Մահմետական խալիֆաներ, մահմետական թագաւորներ, սուլթաններ և իշխաններ իշխած են՝ Չինաստանի մեծ պարիսպէն մինչև Ատլանտեանի ջուրերը, և Հիւսիսային Ասիոյ սառուցեալ խոպան վայրերէն մինչև Կեդրոնական Ափրիկէի այրեցեալ անապատները՝ Դամասկոսի մէջ, Պաղտատի մէջ, Տէլհիի մէջ և Կ. Պոլսոյ մէջ, Գահիրէի մէջ և Ֆէսի մէջ, Գօրտօվայի մէջ և Թօլէտօի մէջ անոնք հաստատած են իրենց հարստութիւնները և իրենց իշխանութիւնը, միայն Հռոմի բացառութեամբ, տարածուած է հին քաղաքակրթութեանց բոլոր ամենանշանաւոր կեդրոններուն վրայ։ Բայց անոնց յաղթահարած բոլոր մեծ երկիրներուն մէջ և բոլոր այն անուանի քաղաքներուն մէջ, ուր անոնք հաստատած են իրենց գահերը, իրենց իշխանութիւնը միշտ միօրինակ եղած է։ Անոնք իշխած են իբր բացարձակ վեհապետներ, ըստ արեւելեան աւանդութեան՝ անյիշատակ դարերէ ի վեր։ Անոնք ինքզինքնուն վրայ միացուցած են աշխարհական և կրօնական իշխանութիւնը, ինչպէս ըրած էին ... առաջ ...ական կայսրները։ Խալիֆաները ինքզինքնին կը դաւանէին «Աստուծոյ Ստուերը», և նոյն իսկ աւելի ստորադաս իշխաններ արժանի կը համարուէին սուրբ նկատուելու։ Խիստ էական է հակադրութիւնը որ գոյութիւն ունի այսպիսի ինքնակալներու և հանրապետութեան մը նախագահին դիրքին և յատկութեանց միջև։ Այդ հակադրութիւնը այնքան մեծ է, և կը բղխի կառավարական և ընկերային այնպիսի բոլորովին տարբեր ըմբռնումներէ, որ նոյն իսկ երբ Օսմանեան Տան վերջին Սուլթանը կը բաժնուէր Վահիտէտին իբր փախստական մը, գրեթէ անհաւատալի կը թուէր թէ Յաղթողն Սուլթան Մուհամմէտի և Օրէնսդիրն Սուլթան Սիւլէյմանի ինքնակալութիւնը պիտի փոխուէր հանրապետութեան մը։

Փոփոխութիւնը այնքան անակնկալ եղաւ որքան կատարեալ։ Դեռ քանի մը օր առաջ Ժողովրդական Կուսակցութեան՝ նոր դահլիճի մը կազմութեան առթիւ թեկնածուներ ներկայացնելուն մէջ ցոյց տուած ձախողանքը առաջնորդած էր Էնկիւրիի Ազգային Ժողովը դիմելու Մուստաֆա Քէմալի՝ զինքը փրկելու այդ նեղութենէն։ Ղազին ձեւակերպեց իր պայմանները։ Ան պահանջեց որ պէտք էր Հանրապետութիւն մը հռչակել, և թէ Նախագահը պաշտօն պիտի ստանձնէր կարգ մը պայմաններով միայն։ Ինքը պիտի ընտրուէր Ազգային Ժողովին տեւողութեամբ, այնպէս որ իրեն տրուած «մանտան» կարելի չի պիտի ըլլար յետս կոչել, ինքը վերընտրելի պիտի ըլլար այդ ժողովին լուծումէն վերջ. ինքը Հանրապետութեան Նախագահութեան հետ միատեղ պիտի ստանձնէր նաև Ազգային Ժողովին Նախագահութիւնը. ինքը պիտի ընտրէր իր Նախարար Պետը, և իր հաւանութեան ենթակայ պիտի ըլլար միւս նախարարներուն ընտրութիւնը։ Բոլոր այս պայմանները անմիջապէս ընդունուեցան, և երկուշաբթի օր Մուստաֆա Քէմալ հռչակուեցաւ նոր պաշտօնին։ Յայտնի ... թէ ընտրութիւնը մեծամասնութեան քուէով կատարուեցաւ, սակայն պատգամաւորներուն կէսէն ոչ աւելին միայն ներկայ էր այդ ամենակարեւոր նիստին։ Փոփոխութիւնը վաւերացնող օրինագծին լեզուն հետաքրքրական է։ Յայտարարուեցաւ թէ, իշխանութիւնը կը վերաբերի բացարձակապէս Թուրք Ժողովուրդին, և ատոր ի փաստ մատնանշուեցաւ թէ «հանրապետութիւն» բառը արդէն ինքնին բոլորովին կը վարէ այն գաղափարը թէ այդ իշխանութիւնը անհատական է։ Օրինական և սահմանադրական պարտաւորութեանց տեսակէտով ալ ա-

[illegible]

... բարեփոխութիւններ Կազմական Օրինագծին մէջ։ Քանի մը երեսփոխաններ անժամանակ դիտողութիւններ ըրին այնպիսիներու մասին որոնք նորէն ինքնակալներ դնել կ'ուզեն գահուն վրայ, սակայն անոնք լաւ ընդունելութիւն չի գտան։ Ղազին Նախագահ եղած էր իր իսկ պայմաններով։ Ան անցեալ շաբաթ ներկայացուց իր դահլիճը, և բոլոր իր անուանումները վաւերացուեցան, անշուշտ։ Աշխարհական գործերու մէջ նոր Նախագահը կը թուի նմանիլ հին Սուլթանին, աւելի մեծցած։ Գրեթէ բոլոր իշխանութիւնը իր ձեռքերուն մէջ կեդրոնացած է։ Ան Նախագահն է Հանրապետութեան, Նախագահը՝ Օրէնսդիր Ժողովին, Նախագահը՝ Դահլիճին, և Նախագահը Ժողովրդական Կուսակցութեան։ Այս տեսակ պաշտօնական բազմաւորականութիւն կատարելապէս համաձայն է Թրքական սովորոյթներու և բարքերու, սակայն անակնկալ վերադարձ մը դէպի այդ՝ Հանրապետութիւն անուան տակ՝ բաւական խլրտում յառաջ բերած է Կոստանդնուպոլսոյ ... թրքական ... ...թեան խնդիրներն են որ կը ... օտարականները, և որ, սակայն, չունին անմիջական վերաբերութիւն անոնց հետ։ Նկատի առնուելիք աւելի շահեկան կէտը այն հաւանական ազդեցութիւնն է որ պիտի յառաջ բերէ Թուրք ժողովուրդին մտայնութեան վրայ, ինչպէս նաև ուրիշ իսլամ հասարակութեանց մէջ, այս հնաւանդ յարաբերութեանց խզումը՝ կրօնական և աշխարհական իշխանութեանց միջև։

«Յաւուզ» Սուլթան Սէլիմի Եգիպտոսը նուաճելէն ասդին Թուրքիոյ Խալիֆան և Սուլթանը միեւնոյն անձը եղած է։ Այս երկնակ պաշտօնները գրեթէ իրարմէ անբաժանելի ... են, անոնցմէ իւրաքանչիւր ...ակութիւնը կ'... ...։ Խալիֆայութիւնը ... գոյութիւն ունի, սակայն Խալիֆան անհատ է։ Կառավարութեան մէջ ամենափոքր բաժին մ'իսկ չունի ան, իր միակ պաշտօնն է ուրբաթի աղօթքները կարդալ։ Սուլթանութիւնը, վեց դարէ ի վեր Օսմանի Տան ժառանգութիւնը, դադրած է այլեւս։ Ի՞նչ պիտի մտածէ Թուրք գիւղացին Խալիֆայի մը վրայ որ աշխարհական ուժ չունի, և աշխարհական իշխանի մը վրայ որ Խալիֆա մը չէ։ Ան կրնայ երկուքին ալ հնազանդիլ, սակայն անկարելի է որ հին սրտով ընէ ան այդ բանը։ Դարձեալ, ուրիշ երկիրներու իշխաններու ժողովուրդները ի՞նչպէս պիտի դիտեն այս փոփոխութիւնը։ Նախընթաց դարերու մէջ երբ օրինական Խալիֆային աշխարհական ուժը կը ...ւագէր, մրցակից հարստութիւններ ...ստանձնէին մրցակից խալիֆայութիւններ և իրենց հպատակները կ'ընդունէին այդ ստանձնումը։ Սակայն ներկայիս այդպիսի յաւակնութիւններ դժուար թէ գոյութիւն ունենան և ընդունուին։ Միւս կողմանէ, անըմբռնելի կը թուի թէ այն յարգանքը որ կ'ընծայուէր Կոստանդնուպոլսոյ Խալիֆա-Սուլթանութիւններուն չորս հարիւր տարիներէ ի վեր իսլամութեանց ամենահեռաւոր անկիւններէն, կարելի ըլլայ փոխանցել Խալիֆայի մը որ անկարող է քաշելու մարգարէին սուրը և կամ Թուրք հանրապետութեան Նախագահին։ Իսլամ ...թեան ...ներարարձր կրօնական պաշտօնին ... [illegible] ...ու, Ա... և Ափրիկէի ամենահեռաւոր վայրերուն մէջ տիրած է խորունկ և ճարտար ազդեցութիւն մը, որուն արդիւնքը անհաշուելի է։ Այդ ազդեցութիւնը կարելի չէ որ տեւէ առանց այն եղական հաստատութեանց որմէ ծագում առած էր այն։ Սուլթան-Խալիֆայութեան ջնջումին հետեւանքները անհաշուելի են, սակայն անոնք բնոյթն ունին ազդելու միլիոնաւոր մարդոց զգացումներուն և, թերեւս, հաւատալիքներուն վրայ։

Թարգմ. ՅՈՎՀ. Մ. ՍԷՔՍԷՆՆԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՓՈԹՈՐԻԿ

Թուրքիայէն համող լուրերը կը ցուցնեն թէ ներքին փոթորիկ մը կայ երկրին մէջ։ Մահմետականէս Իթթիհատականները և իթթիհատական թերթերը կատաղի պայքար մը սկսած են Էնկիւրիի ներկայ կառավարութեան և մանաւանդ Մուսթաֆա Քէմալի դէմ։

Պայքարի իրական պատճառը գլխաւորապէս դիրքի, պաշտօնի ու նիւթականի խնդիր է, և իր խորքին մէջ մտաւական, ընկերային և քաղաքական սկզբունքներու բախումի ու տարբերութեան հարց չկայ, թէև սուլթանութեան ջնջումին և խալիֆայութենէն աշխարհական իշխանութեան անջատման, մայրաքաղաքի Պոլսէն այլուր փոխադրութեան և հանրապետութեան հաստատման խրոզութիւնները կը ծառայեցուին իբր պատրուակ հարուածելու և վարկաբեկելու համար Թուրքիոյ ներկայ կառավարութիւնը և ժողովրդական կուսակցութիւնը։

Հիմակուց կարելի չէ ըսել թէ ինչ համեմատութիւններ կրնան ստանալ այս ներքին պայքարները։ Քաղաքային կռիւները, որոնք ժամանակին փորձուեցան Գոնիայի, Աֆիոն Գարահիսարի և ուրիշ տեղերու մէջ Միլլի կառավարութեան դէմ և ջախջախուեցան, հիմա պիտի փորձուի՞ն կրկնուիլ իթթիհատական դժգոհ և անհանդարտ տարրերու կողմէն։ Ընդդիմադիրները ունի՞ն ուժը և միջոցները բռնի կերպով պետական հարուած մը սանձելու և իրենց իշխանութիւնը պարտադրելու։

Կիպրոսէն և Սուրիայէն ստացուած տեղեկութիւններէն կ'երևի թէ իթթիհատական տարրերը զօրացած են Անատոլուի մէջ, ուր ժողովուրդը, կ'ըսուի թէ, այնքան ալ բարեկամ չէ Էնկիւրիի կառավարութեան։ Նոյնպէս կան հաւաստիքներ ալ թէ օտար պետութիւններէն ոմանք կը քաջալերեն ընդդիմադիր տարրերը, Թուրք կառավարութիւնը ահաբեկելու և իրենց հետապնդած շահերը ապահովելու համար։ Չկան այլեւս քրիստոնեայ ժողովուրդները. չկան ո՛չ Հայերը, ո՛չ Յոյները և ոչ ալ Սուրիացիները, որոնց դժգոհութիւններն ու պահանջները մշտական պատրուակներ էին այս ու այն եւրոպական պետութեան ձեռքին մէջ, երբ անոնցմէ մէկը կամ միւսը մենաշնորհ մը ունէր խլելիք Թուրքիայէն և կամ առնելիք մը ունէր գանձելիք։ Անհաւանական չէ ուրեմն որ հիմա Թուրք կուսակցական պայքարները չշահագործուին օտարներու կողմէն, իրենց պահանջները պարտադրելու համար Թուրքիոյ։

Անտարակոյս շուտով պիտի պարզուին այս բոլոր տարաձայնութիւնները և դէպքերը պիտի ցուցնեն թէ սկսուած պայքարը ո՛ւր պիտի յանգի. սակայն մեր ժողովուրդը ամէն ժամանակէ աւելի պարտական է չափազանց զգուշաւոր ըլլալու և թոյլ չտալ իր խորհուրդներուն՝ հիմնուած ենթադրական եզրակացութիւններու վրայ։

Փոքր Ասիոյ մէջ այլեւս Հայ մնացած չէ։ Կան ափ մը Հայեր Պոլսոյ մէջ, որոնք ամէն շահ ունին ապրելու խաղաղ մթնոլորտի մը մէջ, և շատ բան կորսնցնելիք՝ ներքին կռիւներու և փոթորիկներու երեսէն։ Այնքան տառապած, այնքան շատ բան կորսնցուցած է հայ ժողովուրդը ներքին և արտաքին խռովութիւններէն և մեքենայութիւններէն, որ ան միայն փափաք մը ունի այն է տեսնել Արեւելքի իրական և մշտական խաղաղութիւնը և ժողովուրդներու համերաշխ գործակցութիւնը։

Դաւադրութիւն մը Ղարաբաղի մէջ

Պերլինէն արժանահաւատ աղբիւրէ մը կը հաղորդեն թէ վերջերս Ազրպէյճանի Մուսաւաթականները դաւադրութիւն մը պատրաստած էին Խորհրդային իշխանութեան դէմ և չարժման կեդրոն դարձուցած էին Հաճի Սամուն։ Պոլշեւիկները տեղեկութիւն ստանալով այդ մասին, զօրքեր ուղարկած են այդ շրջանը և ստիպած են շրջանի բոլոր 16—17ի չափ Թրքական ու քրդական գիւղերը։ Հաճի Սամուն Զանգեզուրի և Ղարաբաղի միջեւ գտնուող Հաքարի և Զաբուղի գետերու շրջանն է, ուր տեղաւորուած են այդ գիւղերը, որոնք տեսակ մը կիսանկախ վիճակ մը կը ներկայացնեն, յայտնի, Մուսաւաթական Սուլթան Բէկ Սուլթանովի ղեկավարութեան տակ։ Վերջինս կապ ունի եղեր Պարսկաստան ապաստանած Մուսաւաթականներու հետ, որոնք երկար ժամանակ աշխատած են այժմ կեդրոնացնել այդ անտառի լեռներու մէջ և կը պատրաստուէին Հաճի Սամուն յենակէտ դարձնելով ապստամբութիւն յառաջ բերել Ազրպէյճանի մէջ։ Յուլիսի վերջերը պոլշեւիկները գրաւած են ամբողջ Հաճի Սամուն և թալանած ու ցրուած են գիւղերը։ Ազգաբնակութիւնը սարսափահար փախած է դէպի Պարսկաստան, սակայն պարսիկ իշխանութիւնները արգիլած են անցնելու սահմանը։ Միայն Սուլթանովը 20 մարդով մտած է Պարսկաստան, բայց զինաթափ եղած է Պարսիկներու կողմէ և բանտարկուած Արտապիլի մէջ։

ԲԱՑԱՌԻԿ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՄԵՐ ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մեր այն բաժանորդները որ մինչեւ տարեգլուխ պիտի փութան բաժանորդ արձանագրուիլ ԱՐԵՒԻ, եւ կանխիկ վճարել տարեկան բաժնեգինը, իրենց բաժանորդագրութիւնը պիտի հաշուենք յառաջիկայ Յունուար 1էն սկսեալ, եւ ձրիաբար պիտի ղրկենք իրենց արձանագրութեան թուականէն սկսեալ մինչեւ Դեկտեմբեր 31։

ԿԵԱՆՔԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

ԹՈՒՐՔ ԵՒ ՌՈՒՍ ՋԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Անկէ առաջ սովիէթները կարգ մը առաջարկներ ըրած էին Էնկիւրիի կառավարութեան։ Անոնց տրուած վերջին պատասխանին մէջ ըսուած է թէ Թուրք և Ռուս յարաբերութիւնները բարեկամութեան դաշնագրին համաձայն կը շարունակուին և Թուրքիա իր Ռուս դրացիին հետ բարեկամական կապերով կապուած է։ Սովիէթական կառավարութիւնը իրականին մէջ Թուրքիոյ հետ աւելի լայն դաշնագիր մը կնքել ուզած էր, սակայն կեդրոնական կառավարութիւնը այսպիսի զինակցութիւն մը ինքզինքէն հակամէտ չըլլալուն համար, սովիէթները առայժմ ստիպուած են իրենց առաջարկներէն հրաժարիլ։ Թէպէտ միւս կողմէ սովիէթական պաշտօնեաներ կ'աշխատին Թուրքերու զինակցութիւն մը պատրաստել, սովիէթ կառավարութեան վերջին հրահանգին համաձայն։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿԻ ՄԸ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

Անգլիական զօրաւոր ընկերութեան մը ներկայացուցիչը Էնկիւրի գացած և կարգ մը առաջարկներ ներկայացուցած է կառավարութեան մէկ քանի մենաշնորհներ ստանալու համար։ Ընկերութիւնը գլխաւորաբար կ'առաջարկէ փոխառութիւն մը ընել կառավարութեան, այդ դրամով գնել Անատոլուի երկաթուղին և Թուրք ընկերութիւն մը կազմելով շահագործել զայն։ Անկէ զատ Պոլիս-Էսկիշէհիր, Էսկիշէհիր Էնկիւրի Էսկիշէհիր-Պրուսա և Էսկիշէհիր-Իզմիր հեռաձայնի գիծեր հաստատել, այնպիսի դրութեամբ մը, որ կարելի ըլլայ հաղորդակցիլ առանց կեդրոնի պէտք ունենալու։

ՅՈՒՆԱՑ ԼՔԵԱԼ ԳՈՅՔԵՐԸ

Լքեալ գոյքերու յանձնաժողովը, նկատելով որ կարգ մը զեղծումներ տեղի կ'ունենան, որոշած է նոր քննութիւն մը կատարել Պոլսէն փախչողներու ինչքերու մասին։ «Թէրճիման» կ'ըսէ թէ կարգ մը Յոյներու կալուածներու մասին թէև տեղեկատուութիւններ եղած են բայց քննութիւնը միշտ անոնց ի նպաստ արդիւնք տուած է։ Ասոր վրայ յանձնաժողովի նախագահ Ֆարուք պէյ սկսած է անձամբ քննութիւն կատարել, հասկնալու համար թէ որքան ճիշդ են շրջող զրոյցները։ Նոյնպէս քննութեան ձեռնարկուած է այն լուրին առթիւ թէ Պոլսոյ մէջ մասնաւոր ընկերութիւն մը կ'աշխատի փախստականներու ի նպաստ լքեալ ձեռք բերել անոնց գոյքերու մասին։

300 ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐ ԴԱԴՐԵՑՈՒԱԾ

Մինչեւ հիմա 300 յոյն ուսուցիչներ արգիլուած են պաշտօնավարելէ, այն առարկութեամբ թէ անոնք պինդ ազգային չըջաննին, յունական բաղձանքներուն ծառայած և հելլէնական ազգային պաշտպանութեան կոմիտէին մասնակցած են։

Դադրեցուցած են նաև կարգ մը յունարէն թերթերը, որոնց արտօնատէրերը Պոլսէն փախած են։

ԹՈՒՐՔԵՐԻՆ ՆՇԱՆԱՏԱԽՏԱԿՆԵՐԸ

Մասնաւոր հրահանգի մը համաձայն, ձեռնարկուած է դրամական տուգանք գանձել այն ամէն արհեստաւորներէն, որոնք իրենց նշանատախտակներուն վրայ Թուրքերէն հասցէ չեն դրած։

ԿԵՍԱՐԻՈՅ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Մուսամմէր պէյին յաջորդած է Անթալիոյ նախորդ մեպուսը, որ խղճամիտ անձ մըն է կ'ըսուի։ Տեսակցութեան մը միջոցին տեղւոյն հայ քահանայի հետ, կուսակալը ըսած է. «Շատ ուրախ կ'զգամ ինքզինքս երբ հայն ու Թուրքը այսպէս սիրով ապրին։ Ասկէ ետք այս երկրին մէջ ապրող բոլոր հայրենիքի զաւակները պէտք է երկրին շինութեանը աշխատին։»

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Բարիզէն կը գրեն «Վերջին Լուր»ի․

Ռամկավար-Ազատական Կուսակցութեան Եւրոպայի Շրջանային Պատգամաւորական Ժողովը աւարտից իր խորհրդակցութիւնները։ Ներկայ էին Եգիպտոսէն, Պուլկարիայէն, Պերճիքայէն, Յունաստանէն և այլ տեղերէ եկած պատուիրակներ թուով 20ի չափ։

Այս խորհրդակցական ժողովին մէջ նկատի առնուեցան ազգին նոր պայմանները և որոշուեցաւ բռնած պատշաճ ուղղութիւն և գործունէութիւն մը ընդգրկել։ Այս առթիւ ժողովը բանաձեւեց կարգ մը առաջարկներ որոնք պիտի ներկայացուին առաջիկայ Յունուարին գումարուելիք պատգամաւորական Ընդհ. Ժողովին։

Ի մէջ այլոց, նկատելով որ այլեւս հայ ազգը իր քաղաքական կեանքը պէտք է սահմանափակէ Երեւանեան Հանրապետութեան մէջ, որոշուեցաւ ամէն կերպով ուժ տալ Հայաստանի արդի կառավարութեան և իր երկրաշէն ձեռնարկներուն։

Միւս կողմէ, նկատեց որ Լոզանի Դաշնագրով Թրքահայ դատը ջնջուած էր, բայց կը մնար գաղթականներու հարցը, ուստի, միաձայն կարծիք յայտնուեցաւ որ Թրքահայ քաղաքական ներկայացուցչութեան մը պէտք չէր մնար այլեւս։ Մնաց որ, Ազգ. Պատուիրակութիւնն ալ թէև յայտարարած էր թէ քաղաքականութեամբ չպիտի զբաղուի այլեւս, բայց սակէ թիւրիմացութեան տեղի չտալու համար, Ժողովը փափաքեցաւ Ազգ. Պատուիրակութեան լուծումը և անոր տեղ կազմութիւնը գաղթականներու և որբերու խնդրով զբաղող մարմինի մը, գաղթավայրերու ներկայացուցիչներուն մէկ համագումարին միջոցաւ։

Ժողովը համախոհ գտնուեցաւ նաև այն տեսութեան թէ՝ այլ եւս արտասահմանի հայութիւնը պէտք չէ զբաղի Պոլսոյ և Թուրքիոյ Հայոց խնդիրներով, և թէ ամէն գաղութ պէտք է ազատ թողուի իր ուզած եղանակովը վարելու իր ճակատագիրը և ճշդելու իր յարաբերութիւնները տեղական իշխանութեանց հետ։

Նկատելով որ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան գործունէութիւնը որքան ալ ուղղամիտ և խաղաղասէր ըլլայ, կրնայ աննպաստ նկատուիլ Թուրք կառավարութեան կողմէ, ժողովը որոշեց դադրեցնել իր աշխատանքն ու գործունէութիւնը Պոլսոյ մէջ։

*** Բարիզի Ռամկավար-Ազատական Ակումբը Ընդհ. Պատգամաւորական ժողովին համար պատգամաւոր ընտրեց Ազգ. Պատուիրակութեան փոխ-նախագահ Պր. Գրիգոր Սինապեանը։

*** Գաղութներէն Բարիզ եկող պատգամաւորներէն մէկ մասը մեկնեցան, իսկ մէկ մասը պիտի մնայ հոս մինչեւ առաջիկայ Պատգամաւորական Ժողովին աւարտումը։

Հայկական Կեանք

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

ՀԱՅԵՐԸ ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ՄԷՋ

Սեբաստիայէն կը գրեն․— Ամերիկացիները մեր բոլոր հաւաքուած որբերը տարին, այնպէս որ հիմա հոս որբ չմնաց և այդ մասին խորհելիք չունինք։ Բայց բազմաթիւ որբեր կան հոս հոն անտիրական։ Ո՞վ պիտի խնամէ զանոնք։ Բայց եթէ որբեր չունինք, ուսանողներ շատ ունինք երկու սեռէ ալ որոնց համար կանոնաւոր դպրոց մը չկայ։

Ունինք նաև բաւական աղքատներ, բայց կարգ մը անխիղճներ այդ անունը կը շահագործեն, դուրսը աշխատելով, բայց թէ նպաստ ստանալով, եթէ ազգային կալուածներու մէջ նստելով ձրի։

Հակառակ որ ժողովուրդէն կարեւոր մաս մը իր աղգականներուն քովը մեկնեցաւ, տակաւին բաւական թիւով Հայեր կը մնան սակայն։ Բայց ազգային զգացումը թուլցած է իրենց մէջ։ Բահանան եկեղեցին մէջ չորս պատերուն կ'աղօթէ և կիրակի օրերն ալ հայ արհեստաւորները խանութնին կը բանան։

ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԱՅ ՈՐԲԵՐԸ

Սուրիայէն 200 որբեր 14-17 տարեկան, Ֆրանսա պիտի ղրկուէին պետական ագարակներու մէջ ծառայելու համար։ Անոնցմէ 100ը արդէն ղրկուած են։ Բարիզի մէջ յանձնախումբ մը կազմուեր է այդ որբերը ընդունելու համար։

200 որբեր՝ որոնք օտարանալու կը ղրկուին Մ. Ֆրէսիէի հայրենիքին մէջ...։

ԴՐՕ ԲԱՐԻԶ Կ'ԵՐԹԱՅ

Բարիզէն կ'իմացնեն «Վ. Լ.»ի թէ Հայաստանի դաշնակցական խմբապետ — զինուոր Դրօ որ մինչեւ հիմա Մոսկուա կը գտնուէր և որ վերջերս ստորագրած էր Կովկասի Դաշնակցականներու այն յայտարարութիւնը՝ թէ ամէն կերպով կը գնահատեն հայ պոլշեւիկ կառավարութիւնը և կը գործակցին անոր։ Դրօյի ճամբորդութեան նպատակը տակաւին յայտնի չէ։

ԿՈՉ

Յունաստանի և Թրակիոյ և յունական կղզիներու մէջ գաղթական մեր թշուառ ազգակիցներուն վերահաս ձմրան առթիւ զգեստեղէն հասցնելու համար, այս տարի եւս Հայուհեաց Միութեան և Հայ Տիկնանց Բարեգործական Ընկերակցութեան անդամները և ուրիշ հայ տիկիններ ազգասիրաբար պարտականութիւն ստանձնած են դիմել Գահիրէի և շրջակայ արուարձաններու հայ ընտանեաց։

Սիրով Աստուծոյ և Ազգին կը խնդրենք մեր բոլոր պատուական ժողովուրդէն գթութեամբ ընդունիլ յիշեալ ազնիւ տիկիններուն դիմումը և չխնայել ինչ որ ունին և կրնան տրամադրել, երկու սեռէ մեծերու և փոքրերու համար ներքին եւ արտաքին զգեստեղէն, գլխարկ, գուլպայ և կօշիկ, նոր կամ քիչ գործածուած։

Որպէսզի հաւաքումի գործն ըլլայ դիւրին և արդիւնաւոր է որ ամէն տուն սկսի այժմէն պատրաստել տալիք զգեստեղէններուն ծրարը, և ցուցակով մը յանձնել զայն ներկայացող տիկիններուն։ Փափաքողք կրնան նաև իրենց ծրարները ցուցակաւ բերել Առաջնորդարան։

Լի յոյսով թէ մեր այս կոչը պիտի գտնէ սրտագին ընդունելութիւն, բոլոր պատ. նուիրատուաց կը կանխենք յայտնել նպաստընկալ գաղթական ազգայնոց և մեր շնորհակալութիւնը և ամէնուն վրայ հայցելով Աստուծոյ օրհնութիւնը,

Մնամք աղօթարար

Առաջնորդ Հայոց Եգիպտոսի

2-2 Թորգոմ Եպիսկոպոս

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Կը խնդրուի հայ գրավաճառներէն որպէսզի հաճին նախակրթարանի հինգ տարիներու յատուկ բոլոր դասագրքերու (Ընթերցարան, Ուսողութիւն, Գիտութիւն, Աշխարհագրութիւն, Պատմութիւն) մէկ ընդարձակ ցուցակը ղրկել՝ Մ. Սեբուհեան փաստաբան 86 Աղեքսանդրիա-Եգիպտոս հասցէով, միեւնոյն ժամանակ հաղորդել գրքերու քանակը և վերջնական գիները։

Ծանօթ.— Կը խնդրուի Պոլսոյ և արտասահմանի բոլոր հայ թերթերէն արտատպել այս ծանուցումը։ 2—5

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔԵՄԱԼԱԿԱՆ ԵՒ ԻԹԹԻՀԱՏԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԸ

Լոնտոն, 16 (Անրամ).— Քեմալականներուն եւ Իթթիհատականներուն միջեւ տարակարծութիւնը հասած է իր ծայրագոյն աստիճանին: Մուստաֆա Քեմալ փաշա իր կարելին ըրած է իր բանակներուն մօտենալու համար, եւ նոյնիսկ յայտարարած է թէ ինքն ալ իթթիհատական էր: Հակառակ չուզեցին ընդունիլ սակայն այս խօսքերուն, եւ իրեն պատասխանեցաւ թէ եթէ ինքն ալ իթթիհատական էր, ալ ի՞նչ հարկ կար իր սեփական կուսակցութեան:

Էնկիւրիի մէջ կ'ուզէին որ խալիֆան հրաժարէր: Եթէ այս բանը տեղի ունենար, համիսլամական համաժողով մը պիտի գումարուէր նոր խալիֆա մը ընտրելու համար, ոչ-թուրք խալիֆա մը, որ կարենար բնակիլ իր ուզած երկրին մէջ: Այդ կերպով Մուստաֆա Քեմալ փաշա գահ բարձրանալու ճամբան յարդարած պիտի ըլլար: Սակայն խնդիր է թէ թրքական աշխարհը պիտի ուզէ՞ իր ձեռքէն փախցնել խալիֆան, եւ իսլամները պիտի հանդուրժե՞ն ընդմիշտ որ խալիֆան զրկուած մնայ իր աշխարհական իշխանութենէն:

Եթէ խալիֆան հրաժարի, վէճը ոչ միայն չպիտի թեթեւնայ, այլ աւելի եւս պիտի սաստկանայ, որովհետեւ բազմաթիւ թեկնածուներ կան խալիֆայութեան, ինչպէս Հիւսէյին Թագաւոր, Աֆղանիստանի էմիրը եւ Սենուսի Շէյխը:

Ֆրանսա անջատօրէն պիտի գործէ

Բարիզ, 16 (Անրամ).— Մտահոգութիւն կը տիրէ Բարիզի մէջ, նախ Մարաջախտ Ֆոշի եւ Մր. Պուանքարէի յայտարարութեանց հետեւանքով, եւ երկրորդ Դեսպանախորհուրդի ամուլ գործունէութեան պատճառով: Բազմաթիւ երեսփոխաններ շրջապատած են Մ. Փուանքարէն ու իր կարծիքը հարցուցած: Վարչապետը հետեւեալ կերպով պատասխանած է. «Եթէ Դաշնակիցները չեն ուզեր կորովի ընթացք մը բռնել Գերմանիոյ հանդէպ, Ֆրանսա առանձին վերջ պիտի դնէ տիրող խլրտումներուն»: Մ. Փուանքարէ աւելցուցած է թէ հարկ չկայ որ իր կարծիքը ծածուկ պահէ, վայրկեանը հանդիսաւոր է: Վերջոյ Մ. Փուանքարէ խօսած է խորհրդարանին մէջ եւ խանդավառ ծափահարութիւններով ընդունուած:

ՀԱՏՈՒՑՄԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ ՊԻՏԻ ԼՍԷ ԳԵՐՄԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ

Բարիզ, 15 (Հ).— Հատուցմանց Յանձնաժողովը որոշած է Նոյեմբեր 20ին լսել գերման պատուիրակները, Գերմանիոյ վճարելու կարողութեան խնդրին շուրջ:

ԳԵՐՄԱՆ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԻՆ ԽՆԴԻՐԸ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԱՌՋԵՒ

Բարիզ, 16 (Հ).— Դեսպանախորհուրդի նիստին մէջ Մարքիզ տը Կրիւ յայտարարեց թէ անօգուտ էր պահանջել գերման նախկին գահաժառանգին յանձնումը: Ֆրանսա այն տեսակէտը պաշտպանած է թէ՝ եթէ երբեք դաշնագրին Ը. մասը անգործադրելի էր տարագիր գահաժառանգին դէմ, պէտք էր գործադրել անոր Գերմանիա վերադարձէն անմիջապէս վերջը: Մարաջախտ Ֆոշ մատնանիշ ըրած է թէ Գերմանիոյ մէջ զինուորական ապօրէն պատրաստութիւններ տեղի կ'ունենան, Ռայխսվէրի ուժը բազմապատկուած էր, զէնքի պատրաստութիւնները ուժեղացած, եւ արտասահմանի եւ մանաւանդ Ռուսիոյ տրուած ապսպրանքները շատցած են: Մ. Քամպօն պահանջած է որ անպայման կերպով զինուորական հակակշիռ վերստին գործադրութեան դրուի, առանց աւելի սպասելու: Դեսպանները որոշած են իրենց կառավարութեան ներկայացնել հաւաքական գործադրութեան մը ծրագիրը:

Մ. Քամպօն յայտարարած է թէ Ֆրանսա իրեն կը վերապահէ յաւելուածական անջատ պատժադրութեան իրաւունքը այն պարագային երբ հաւաքական պատժադրութիւնները անբաւական ըլլան:

ՖՐԱՆՔՕ-ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԾԱՆՐ ՄԻՋԱԴԷՊ ՄԸ

Պերլին, 18 (Ռ).— Զօր. Նօլլէ Բարիզ մեկնեցաւ. հաւանական է որ ան ֆրանսական կառավարութեան ուշադրութիւնը պիտի հրաւիրէ այն ծանր միջադէպին վրայ որ կրնայ վտանգաւոր հետեւանքներ ունենալ, եւ ըստ ֆրանսական լուրերու՝ այդ միջադէպը տեղի ունեցած է Լայփցիկի մէջ: Տրէզտէնի Միջդաշնակցային զինուորական հակակշռի յանձնախումբին անդամ Ֆրանսացի սպայ մը եւ Պելճիքացի սպայ մը առտուան ժամը 4ին իրենց անկողնէն հանուելով հինգ ժամ ամբողջ վար կը դրուին պահակախումբի մը կողմէ: Կ'ըսուի թէ անոնք անամօթաբար խոշտանգուած եւ նախատուած են ազատ արձակուելէ առաջ: Կ'ըսուի դարձեալ թէ Լայփցիկի իշխանութիւնները Տրէզտէնէն հրահանգ ստացած են, Այդ միեւնոյն սպաները աւելի առաջ Լայփցիկ-Տրէզտէ գծին վրայ երբ ինքնաշարժով կը ճամբորդէին, բռնուած եւ ժամերով վար դրուած են: Բարձրաստիճան սպայի մը հրամանին վրայ այս սպաները ազատ արձակուած են:

ՌԱՅԽՍԹԱԿԸ ՆԻՍՏ ՊԻՏԻ ԳՈՒՄԱՐԷ

Պերլին, 17 (Հ).— Ռայխսթակը երեքշաբթի օր նիստի հրաւիրուած է: Մ. Շթրէզման վստահութեան քուէի հարց պիտի դնէ եւ մերժման պարագային ընտրութեանց պիտի ձեռնարկուի:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԲՈՒՌՆ ԲՈՂՈՔ ՄԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԴԷՄ

Պերլին, 17 (Ռ).— Կառավարութիւնը բողոք մը ներկայացուց ֆրանսական կառավարութեան, անոր վերագրելով Գերմանիոյ մէջ ստեղծուած անիշխանական վիճակին պատասխանատուութիւնը, ինչպէս նաեւ սարսափի րէժիմը՝ որ հետեւանք է ֆրանսական զօրաց գործակցութեանը անջատողականներուն հետ:

ԳԵՐՄԱՆ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՀՐԱԺԱՐՈՒՄԸ ՄՕՏԱԼՈՒՏ Է

Հռոմ, 16 (Ի. Գ.)— Պերլինէն ստացուած վերջին լուրերը կ'ըսեն թէ Շթրէզմանի դահլիճին օրերը համրուած են: Կ'ենթադրուի թէ Ռայխսթակի յառաջիկայ նիստէն առաջ դահլիճը պիտի հրաժարի:

ՄԱՀԱՓՈՐՁ ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԹԱԳՈՒՀԻԻՆ ԴԷՄ

Հռոմ, 16, (Ի. Գ).— Բարիզէն ստացուած հեռագիր մը հաղորդէ թէ մահափորձ մը կատարուած է այն կառախումբին վրայ, որով Վիլհելմին Թագուհին կը ճամբորդէր: Յարձակումը գործուած է շատ մօտէն, եւ Թագուհիին վակոնը ծակուած է արձակուած գնդակէն:

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՓԱԿՄԱՆ ՃԱՌԸ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Լոնտոն, 16 (Ռ)—. Խորհրդարանի լուծման առթիւ արտասանած իր ճառին մէջ, Թագաւորը ցաւ յայտնեց որ Ֆրանսա չուզեր ընդունիլ քննիչ յանձնախումբի մը կազմութեան առաջարկը: Ներկայ տնտեսական կացութիւնը, ըսաւ Թագաւորը, մեծապէս կը մտահոգէ Անգլիան:

ԹՐՔԱԿԱՆ ԲՈՂՈՔ ՄԸ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԴԷՄ

Ժընէվ, 17 (Հ).— Իսմէթ փաշա Ազգերու Ընկերակցութեան բողոք մ'ուղղեց՝ Յունաստանի կողմէ ժողովուրդներու փոխանակութեան խնդրին շուրջ կատարուած համաձայնութեան դէմ բռնաբարում ի գործ դրուած ըլլալուն համար:

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ ՍՊԱՆԵՐՈՒ ՊԱՏԻԺԸ ԿԸ ՅԵՏԱՁԳՈՒԻ

Աթէնք, 17 (Հ).— Ընտրութիւնները 15 օր պիտի յետաձգուին եւ քուէարկութեանց ձեռնարկուելէն առաջ կառավարութիւնը պիտի արտօնէ որ հանրաքուէի ենթարկուի կառավարչաձեւի փոփոխութեան խնդիրը: Հանրապետութեան կուսակից եղողները կիրակի օրուան համար հսկայ ցոյց մը կազմակերպեցին: Զանազան կուսակցութեանց կողմէ ի գործ դրուած միջամտութեան հետեւանքով կառավարութիւնը որոշած է յետաձգել դատապարտուած սպաներու պատժին գործադրութիւնը:

Աթէնք, 17 (Հ).— Կառավարութիւնը Յունաստանի քաղաքական րէժիմին շուրջ Մ. Վենիզէլոսի նամակը ստանալով յայտարարած է թէ համակարծիք է անոր յայտնած գաղափարին թէ ոեւէ պատճառ չկայ վարչաձեւի փոփոխութեան:

Ներքին Լուրեր

ՀՐԵԱՆԵՐԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻԼ Կ'ՈՒԶԵՆ

Երեսփ. ընտրութեանց իրենց մասնակցութիւնն ապահովելու համար գաղութիս հրեաները անցեալ եշ. օր ունեցան մեծ հաւաքոյթ մը բազմաթիւ կարեւոր անձնաւորութիւններէ:

Զանազան խնդիրներու մասին լուսաբանուելէ յետոյ ժողովը լսեց Մ. Էզրա Լէվին որ բացատրեց թէ Եգիպտոսը ինչպէս ձեռք բերաւ իր անկախութիւնը եւ թէ ինչպէս Իսրայէլը որ 12 ցեղով մտած էր այս երկիրը, մեկնելէս միլիոնով դուրս ելաւ, ինչ որ մոռցուելիք պարագայ մը չէ: Իսրայէլացիք, ըսաւ, աշխարհի մէջ, միշտ օգնած են իշխանութիւններուն: Անգլիոյ մէջ, հաստատապէս պաշտպանեցին Թուրքերը վերջին իրադարձութեանց առեն եւ Լօյտ Ճօրճը իր վերջի ճառին մէջ քննադատեց այդ ընթացքը: Բայց նախկին նախարարապետը, ըսաւ, կը մոռնայ որ Իսրայէլացիները չեն մոռնար այն անկեղծութիւնը որ իրենց ցուցուցած ամբողջ աշխարհի իշխանութիւններուն մանաւանդ Թուրքերու եւ Անգլիոյ հրեաներու կողմէն ինչ որ ծառայեց ընդհ. խաղաղութեան: Մեծ պատերազմի առեն հրեաները քաջաբար կռուեցան հակառակորդ բանակներու մէջ եւ միշտ աշխատած գտնուած երկրին բարիքին համար: Այսպէս է որ անոնք մեծ գործերու հասած են տնտեսական, գիտական եւ գեղարուեստական մարզերու մէջ: Ունինք երեսփոխաններ, ծերակուտականներ եւ նախարարներ, նաեւ, հրամանատարներ, դատաւորներ, հիւպատոսներ, ի. գումպէրներ, նոյնիսկ փոխ-արքա:

Եգիպտոսի մէջ ալ մեր կարեւոր դերը ունեցած ենք լաւ յարաբերութիւններ ունենալով նախկին խտիվներու հետ: Ներկայ Թագաւորը շատ կը համակրի մեզի եւ մենք հաւատարիմ ենք գահին:

Բայց Եգիպտոսի մէջ շատ ցրուած ենք մեր քուէով երեսփոխան մը ընտրել կարենալու համար: Ներկայ շարժման ղեկավարները փոքրամասնութեանց աշխատակցութեան սկզբունքին պէտք է թափանցէին:

Մ. Լէվին իր ճառը վերջացուց կեցցէ Թագաւորը աղաղակելով:

Այս նկատողութիւնները, կ'ըսէ «Րէֆօրմ»ի տեղեկատուն, կը պատշաճին նաեւ Սուրիացիներուն եւ Հայերուն, որոնք կարեւորութեամբ ուշադրութեան առնուելիք փոքրամասնութիւններ են:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԸ

Վաճառականական եւ ճարտարարուեստական պաշտօնատան դիմումին վրայ ելեւմտական նախարարութիւնը հրաւիրեց եգիպտական հիւպատոսները, փոխ-հիւպատոսները եւ օտար երկիրներ մեկնելիք քաղաքական ներկայացուցիչները, որ մեկնելէ առաջ այցելեն եգիպտական ճարտարարուեստի մշտական ցուցադրութիւններուն, երթալիք երկիրներու մէջ անոնց համար հրապարակներ ստեղծելու համար:

ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՔՈՅԹ ՄԸ

Դատական, ելեւմտական եւ թագաւորական խորհրդականները նախարարապետական պաշտօնատան մէջ հաւաքուեցան եւ զբաղեցան ներկայ կացութեամբը:

Արտօնատէր՝ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ
Տպարան ԱՐԵՒԻ
Ապու Տարտար, Աղեքսանդրիա
Imp. AREV Alexandrie

«ԱՐԵՒ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (24)

ԵՂԵՐԱԲԱԽՏ ՃԱՐՈՒՀԻԻՆ
ԹԱՔՈՒՆ ԿԵԱՆՔԸ

Գրեց՝ ՌՈՒՎԷՄ ԼԸ ՔԵՕ

ԳԼՈՒԽ Դ.

Հնադարեան ամրոցի մը համաձայն ամէն անգամ երբ Ժօրժին կ՚ունենար, Մոնթալի և շրջակայից գեղացիները և աղքատ գառնաւորները մեծ խնդութեամբ կը սպասէին բացօթեայ ընդարձակ դաշտի մը վրայ, որ Բօտինեայի Դուքսը կը կոչուէր և նրան մօտ էին կը գտնուէր բաղաքին: Հաւկիթ հատապատ մեզուլերը կը հաւաքէին այս խաղատներին, ...

Փայտաշէն երկար սեղաններու...

գամը: Հակառակ այս նախապաշարման...

Եւ իր շրջապատին ...

— Տէ՛ս, Ջէնիէվ, այս տանտան կը փնտռէ ...

«Բովանդակ Ռուսիա կ՚ուտէ ցերմանութենէն: Ձեր ամուսնութիւնը վերջին նախապէսին է զոր կըսկայիմ բանեալ կայսրութեան, ... Ձեր գուռոզ Տինիքեան զոր կ՚ուտէ ամբողջ սոսով:

«Մենք, ձեր ձեռքով ամուսնուած Ջարօֆի, Սրինինսքիին եւ Վեռա Վոլսովսքիին բարեկամները, ձեզ երեւելիք միանգամայն այս ազգասիրութիւնը կ՚ուղղենք: Եթէ կ՚ուզէք խնայել ձեր

կեանքին այսօր Բաստինեայի Դաշտը չըլլայ թէ գաք: Մեր ուզածը ոչ ուս կայսրուհիէ մըն է, եւ ոչ թէ պերլինեան պուտիկ մը:»

Այս նամակը եւ տպաւորութիւն ...

— Ջէնիէվ, որքան ծշմարիտ կը դտնեմ այս ամուսնոյ, ...

— Անկեղ անտարբերութեամբ ...

— Այսօրուանիդ առջեւ ժամը ...

խօսած է այս նամակին ...

— Ահա՛ լաւ ուրեմն, ...

— Շատ լաւ, բայց Ինչպէ՞ս այս տեսակ նամակ մը կրցած են ...

(Շարունակելի)